

Dnr 001-1917/2010

Komplettering av remiss med förslag till ny plan- och byggförordning

P III

berit.gotesson@environment.ministry.se [berit.gotesson@environment.ministry.se]

Skickat: den 20 september 2010 16:35

Till: svea.hovratt@dom.se; kammarratten.goteborg@dom.se; forvaltningsrattenilulea@dom.se; forvaltningsrattenimalmo@dom.se; forvaltningsrattenistockholm@dom.se; vaxjo.tingsratt@dom.se; registrator@swedac.se; kommerskollegium@kommers.se; registratur@kammarkollegiet.se; exp-hkv@mil.se; registrator@msb.se; info@handisam.se; sfv@sfv.se; kronofogdemyndigheten@kronofogden.se; fortv@fortv.se; statskontoret@statskontoret.se; blekinge@lansstyrelsen.se; dalarna@lansstyrelsen.se; gotland@lansstyrelsen.se; gavleborg@lansstyrelsen.se; halland@lansstyrelsen.se; jamtland@lansstyrelsen.se; jonkoping@lansstyrelsen.se; kalmar@lansstyrelsen.se; kronoberg@lansstyrelsen.se; norrbotten@lansstyrelsen.se; skane@lansstyrelsen.se; sodermanland@lansstyrelsen.se; stockholm@lansstyrelsen.se; uppsala@lansstyrelsen.se; varmland@lansstyrelsen.se; vasterbotten@lansstyrelsen.se; vasternorrland@lansstyrelsen.se; vastmanland@lansstyrelsen.se; vastragotaland@lansstyrelsen.se; orebro@lansstyrelsen.se; ostergotland@lansstyrelsen.se; info@kth.se; chalmers@chalmers.se; registrator@bth.se; skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se; jordbruksverket@jordbruksverket.se; registrator@naturvardsverket.se; registraturen@boverket.se; lantmateriet@lm.se; pts@pts.se; hk@sjofartsverket.se; lfv@lfv.se; konkurrensverket@kkv.se; kontakt@transportstyrelsen.se; registrator@energimyndigheten.se; trafikverket@trafikverket.se; tillvaxtverket@tillvaxtverket.se; do@do.se; riksant@raa.se; arbetsmiljoverket@av.se; livsmedelsverket@slv.se; regelradet@regelradet.se; arboga.kommun@arboga.se; kommun@avesta.se; kommun@eksjo.se; eskilstuna.kommun@eskilstuna.se; kommun@falkenberg.se; info@falun.se; gotlands.kommun@gotland.se; gavle.kommun@gavle.se; goteborg@goteborg.se; kommun@hallsberg.se; halmstads.kommun@halmstad.se; kommun@harnosand.se; kommunstyrelse@jonkoping.se; kommun@kalmar.se; karlskrona.kommun@karlskrona.se; karlstadskommun@karlstad.se; kommun@kommun.kiruna.se; info@kristianstad.se; lidingo.stad@lidingo.se; lulea.kommun@lulea.se; malmostad@malmo.se; motala.kommun@motala.se; norrkoping.kommun@norrkoping.se; kommunen@oskarshamn.se; kommun.info@sala.se; kommun@sandviken.se; kommunstyrelsen@skovde.se; Kommunstyrelsen; sodertalje.kommun@sodertalje.se; timra.kommun@timra.se; umea.kommun@umea.se; uppsala.kommun@uppsala.se; kansliet@vaxholm.se; kommunen@varnamo.se; info@vasteras.se; info@vaxjo.se; are.kommun@are.se; kommun@orebro.se; kommun@ostersund.se; info@thr.se; hso@hso.se; info@skl.se; info@naturskyddsforeningen.se; infocenter@svensknaringsliv.se; info@foretagarna.se; info@lrf.se; svensktvatten@svensktvatten.se; std@std.se; byggklokt@nhr.se; kansli@byggherre.se; mats.bjors@byggherre.se; info@fastighetsagarna.se; kansli@planering.org; info@fsbi.se; beliw@swipnet.se; kansli@regionhalland.se; regionforbundet@regionjonkoping.se; peter.lindroth@karlsborg.se; ronny@smakom.se; info@spfpension.se; info@bygg.org; leila.ekman@hammaro.se; info@villaagarna.se; registrator@srf.nu

Kopia: camilla.adolfsson@environment.ministry.se; sara.benjamin@environment.ministry.se; giedre.mateikaite@environment.ministry.se; ann-louise.flohren@environment.ministry.se; registrator@environment.ministry.se

Bifogade filer: PBF komplettering - Remiss~1.pdf (58 kB) ; PBF komplettering - Promem~1.pdf (197 kB)

Till remissinstanserna

Dnr M2010/3420/R - se bifogade missiv och promemoria.

Denna promemoria innehåller en konsekvensutredning till förslaget till ny plan- och byggförordning som remitterades den 23 augusti i år.

Denna promemoria utgör således en komplettering av den tidigare remissen.

Vi ser helst att eventuella synpunkter på konsekvensutredningen samordnas med remissvaren på den nya plan- och byggförordningen.

Synpunkter ska alltså vara inkomna till Miljödepartementet senast **onsdagen den 24 november 2010**.

Synpunkterna ska sändas till registrator@environment.ministry.se.

Eventuella frågor avseende konsekvensutredningen kan ställas till Sara Benjamin 08-405 18 44 eller Giedre Mateikaite 08-405 49 63.

För miljöns skull – skriv inte ut detta meddelande i onödan

REGERINGSKANSLIET

Remiss, komplettering

2010-09-20

M2010/3420/R

Miljödepartementet

Till remissinstanserna

Camilla Adolfsson

Telefon 08-405 34 69

Komplettering av remiss med förslag till ny plan- och byggförordning

Denna promemoria innehåller en konsekvensutredning till förslaget till ny plan- och byggförordning som remitterades den 23 augusti i år. Denna promemoria utgör således en komplettering av den tidigare remissen.

Vi ser helst att eventuella synpunkter på konsekvensutredningen samordnas med remissvaren på den nya plan- och byggförordningen.

Synpunkter ska alltså vara inkomna till Miljödepartementet senast **onsdagen den 24 november 2010**. Synpunkterna ska sändas till registrator@environment.ministry.se.

Eventuella frågor avseende konsekvensutredningen kan ställas till Sara Benjamin 08-405 18 44 eller Giedre Mateikaite 08-405 49 63.

Egon Abresparr
Rättschef

Kopia till
Statsrådsberedningen

Postadress
103 33 Stockholm

Telefonväxel
08-405 10 00

E-post: registrator@environment.ministry.se

Besöksadress
Tegelbacken 2

Telefax
08-24 16 29

Telex
154 99 MIÑEN S

Miljödepartementet

Camilla Adolfsson

08-405 34 69

Remiss med förslag till ny plan- och byggförordning - konsekvensutredning

I konsekvensutredningen återges konsekvenserna av de paragrafer i förordningsförslaget som bedömts kunna medföra en förändring i förhållande till nuläget. Bedömningen gäller konsekvenser för staten, kommunerna, företagen, enskilda, bostadsbyggandet, miljön eller EU-rätten.

Konsekvensutredningen inleds med en samlad bedömning av kostnads- mässiga och andra konsekvenser. Därefter redovisas konsekvenserna för respektive paragraf i förordningsförslaget som bedömts kunna medföra en förändring i förhållande till nuläget.

Samlad bedömning

Konsekvenser för staten

Boverket och länsstyrelserna är de statliga myndigheter som främst berörs av förordningsförslaget.

Förslaget till en ny plan- och byggförordning bedöms skapa bättre förutsättningar för Boverket och länsstyrelserna att följa upp tillämpningen av plan- och bygglagen samt bedriva tillsyn och tillsynsvägledning. Genom att Boverket och länsstyrelserna får bättre överblick över tillsynsverksamheten kan denna verksamhet successivt förbättras. Förordningsförslaget kommer sannolikt att innebära en viss ökad arbetsbörda för länsstyrelserna och Boverket, även om tillsyns- och uppsiktsansvaret över plan- och byggfrågor redan finns reglerat i gällande lagstiftning.

När staten agerar i egenskap av byggherre/fastighetsägare påverkas staten på samma sätt som företagen, se avsnittet "Konsekvenser för företag".

Konsekvenser för kommunerna

Förordningsförslaget medför både minskad och ökad arbetsbörda för kommunerna. Ett flertal förslag innebär lättnader för kommunerna,

medan andra förslag innehåller krav som kommer att medföra administrativa kostnadsökningar för kommunerna.

Följande förslag innebär lättnader i arbetet för kommunerna: bygglovsbefrielse för nybyggnad och ändring av tunnlar och bergum som inte är avsedda för väg och järnväg; bygglovsbefrielse för vissa typer av skyltar och ljusanordningar; samt bygglovsbefrielse för nybyggnad och väsentlig ändring av vindkraftverk som prövas enligt miljöbalken. Även förslaget att kommunen inte behöver skicka handlingar om detalplaner eller områdesbestämmelser till länsstyrelsen om länsstyrelsen har beslutat att handlingarna inte behöver skickas medför en lättnad för kommunerna eftersom det medför en marginell kostnadsminskning för kommunerna.

Några förslag leder till ökade kostnader för kommunerna. När kommunen beslutat om översiktsplanens aktualitet ska beslutet skickas till Boverket, länsstyrelsen m.fl. instanser, vilket medför en marginell kostnadsökning för kommunerna. Förslaget om anmälningsplikt för ändring av en byggnad som väsentligt påverkar byggnadens brandskydd innebär en ökad arbetsbörda för kommuner avseende handläggning av bygganmälan.

Förslagen om planering, samordning och uppföljning av kommunernas tillsynsverksamhet samt föreslagna bestämmelser om tillsynsvägledning innebär att kommunerna kommer att få bättre överblick över sin tillsynsverksamhet. Utifrån det ansvar som kommunen har enligt nuvarande 10 kap. plan- och bygglagen bör förslagen inte innebära någon betydande förändring av kommunens arbetsbörda.

Förslaget till nya byggsanktionsavgifter torde påverka kommunerna positivt eftersom det nya sanktionssystemet ökar förutsägbarheten.

När kommunen agerar i egenskap av byggherre/fastighetsägare påverkas kommunen på samma sätt som företagen, se avsnittet "Konsekvenser för företag".

Konsekvenser för företag

Konsekvenser för näringslivet avser de företag som bedriver näringsverksamhet i Sverige. Med företag avses i det här sammanhanget byggherrar/fastighetsägare som beställer och betalar för byggprojekt samt konsulter och entreprenörer som anlitas av byggherrarna/fastighetsägarna för utförandet av byggprojekten. Analysen omfattar bland annat företagens finansiella konsekvenser i form av skatter och avgifter, materiella konsekvenser, såsom investeringar i verksamheten, samt administrativa konsekvenser, dvs. kostnader för att upprätta, lagra eller överföra information eller uppgifter till följd av krav i förordningen.

Enligt Tillväxtverkets mätningar uppskattas företagens administrativa kostnader inom plan-, bygg- och fastighetsområdet uppgå till drygt 7,1 miljarder kronor per år, varav 1,5 miljarder kronor utgör kostnader till följd av plan- och byggprocessen. Den nya plan- och bygglagen, som

träder i kraft den 2 maj 2011, innebär att dessa kostnader minskar med ca 7 miljoner kronor per år jämfört med dagens situation. Förenklingar och förtydliganden som föreslås i den nya plan- och byggförordningen bedöms leda till en ytterligare minskning av företagens kostnader för administration. Det är dock svårt att göra någon kvalificerad kvantitativ bedömning av den exakta kostnadsminskningen främst på grund av svårigheterna i att uppskatta den population som berörs av förslagen. Införandet av den nya plan- och byggförordningen bedöms sammantaget bidra till målet om 25 procents minskning av företagens administrativa kostnader till följd av statliga regelverk, samt till målet om en märkbar positiv förändring i företagens vardag.

När det gäller företagens finansiella kostnader så kommer de påverkas olika beroende på vilken typen av åtgärd som avses. En del föreslagna åtgärder, till exempel lättnader avseende nybyggnad och ändring av väg- och järnvägstunnlar, uppsättning av skyltar och ljusanordningar, m.m., innebär att företagens finansiella kostnader minskar i och med att lovplikten slopas. Andra förslag, såsom anmälan avseende åtgärder som väsentligt påverkar brandskydd och krav på personcertifierad sakkunnig vid risk för allvarliga personskador, kan däremot leda till att företagens finansiella kostnader ökar något. De positiva effekterna i form av säkerhet, mindre risk för byggfel, ökad livslängd på byggnader och därmed kostnadsbesparingar på sikt bedöms väga tyngre än den initiala kostnadsökningen som förslagen kan komma att innebära. För att undvika att avgifter onödigtvis fördyrar byggandet beträffande t.ex. små byggprojekt är det viktigt att behovet av en sakkunnig i projekt som påverkar brandskyddet prövas i det enskilda fallet.

Det är dock svårt att göra någon kvalificerad kvantitativ bedömning av den totala kostnaden för företagen och enskilda, eftersom det är svårt att uppskatta kommunernas utgifter i samband med handläggning av sådana ärenden. Dessutom saknas ett samlat underlag avseende kommunernas avgiftstaxor som tas ut i dagsläget och som varierar runt om i landet. I de fall kommuner kommer att ta ut en avgift så bör man utgå ifrån att beloppet kommer att bestämmas enligt kommunallagens princip om kostnadstäckning och att det blir fråga om en rimlig avgift som motsvarar kommunens extrainsatser för att hantera denna typ av ärenden.

Förslagen bedöms inte ha någon direkt påverkan på företagens konkurrensförhållanden.

Konsekvenser för enskilda

När det gäller de finansiella kostnaderna påverkas enskilda personer i egenskap av byggherrar i princip på samma sätt som byggherrar som bedriver näringsverksamhet.

Utbildning och information

Den nya plan- och byggförordningen kommer att medföra ett ökat behov av utbildning och information till såväl myndigheter, länsstyrelser och kommuner, som till näringslivet och enskilda. Regeringen har utsett en särskild utredare med uppdrag att underlätta införandet av den nya plan- och bygglagen genom att organisera, samordna, koordinera och genomföra utbildnings- och kompetensinsatser (Dir. 2010:55). Dessa insatser omfattar förutom den nya lagen bestämmelserna i förordningen.

Konsekvenser för bostadsbyggandet

Förslaget till en ny plan- och byggförordning bedöms påverka bostadsbyggandet positivt genom tydligare och enklare bestämmelser avseende byggprojekt samt en effektivare planläggning. Författningsändringarna bedöms sammantaget främja bostadsbyggandet och ligger i linje med målet om en hållbar samhällsplanering och ett hållbart byggande. Förslaget bedöms bli gynnsamt för utvecklingen av bostadsbyggandet och infrastrukturen.

Konsekvenser för miljön

Den föreslagna bygglovsbefrielsen för vissa typer av skyltar och ljusanordningar kan medföra negativa konsekvenser för uppfyllelsen av miljökvalitetsmålet God bebyggd miljö och dess preciseringar om att den byggda miljön ska ge skönhetsupplevelser och trevnad, samt att det kulturella, historiska och arkitektoniska arvet hos bland annat byggnader, bebyggelsemiljöer och platser ska värnas och utvecklas.

Denna risk kan dock kompenseras genom att kommunerna kan reglera bygglovsplikten i sina detaljplaner.

Konsekvenser för EU-rätten

Förslaget till en ny plan- och byggförordning har utformats med hänsyn till EU-rätten och bedöms stå i överensstämmelse med gällande primärrätt, underliggande sekundärrätt och EU-domstolens rättspraxis. Förslagen bedöms således överensstämma med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

Övriga konsekvenser

Förslaget saknar betydelse för jämställdheten mellan män och kvinnor, för möjligheten att nå de integrationspolitiska målen samt för sysselsättningen och den offentliga servicen.

2 kap. 7 och 8 §§ (planer och områdesbestämmelser)

7 § När kommunen har beslutat om översiktsplanens aktualitet enligt 3 kap. 27 § plan- och bygglagen (2010:900) ska kommunen utan dröjsmål skicka beslutet till Boverket, länsstyrelsen samt de berörda kommuner, regionplaneorgan och kommunala organ i övrigt som har ansvar för regionalt tillväxtarbete och transportinfrastrukturplanering.

8 § Kommunen behöver inte skicka handlingar om detaljplaner eller områdesbestämmelser till länsstyrelsen enligt 5 kap. 32 eller 39 § plan- och bygglagen (2010:900), om länsstyrelsen har rutiner för att ta del av handlingarna på annat sätt och därför beslutat att handlingarna inte behöver skickas.

Problem- och alternativbeskrivning

Enligt lag ska varje kommun ha en aktuell översiktsplan som omfattar hela kommunen. Av 3 kap. 27 § plan- och bygglagen (2010:900) framgår att översiktsplanens aktualitet ska prövas minst en gång under mandatperioden.

I Boverkets uppsiktsrapport¹ konstaterar verket att översiktsplanen ännu inte har blivit det centrala planinstrument för kommunerna som det är tänkt. Boverket skriver vidare att det mesta pekar på att en stor majoritet av landets kommuner inte följer kravet i PBL att aktualitetspröva översiktsplanen en gång varje mandatperiod.

Boverket pekar i sin uppsiktsrapport även på några allvarliga konsekvenser av inaktuella översiktsplaner. Dels blir den demokratiska aspekten av en aktualitetsprövning åsidosatt, dels sker ingen uppdatering av de statliga intressena.

Det är även svårt för Boverket att ha en överblick över hur översiktsplanerna hanteras i kommunerna.

2 kap. 7 § i PBF är en ny paragraf som anger att när kommunen beslutat om översiktsplanens aktualitet ska beslutet skickas till olika instanser. Det är samma instanser som kommunen, enligt 3 kap. 22 § plan- och bygglagen (2010:900), ska skicka handlingar till när beslut om att anta eller ändra översiktsplanen har vunnit laga kraft.

2 kap. 8 § syftar till att minska kommunens administrativa börda vad gäller detaljplaner och områdesbestämmelser.

Ett alternativ är att ha kvar nuvarande regler, dvs. att inte skicka beslutet. Konsekvensen blir då att staten och övriga kommunala organ inte får information om en aktualitetsprövning skett och om den skett vad den resulterat i. Det skulle försvåra arbetet med bl.a. tillsynsvägledning. Å andra sidan medför alternativet inga kostnader för kommunerna.

Berörda aktörer

De aktörer som direkt berörs är dels kommunerna, dels statliga myndigheter och organ som är beroende av information kring översiktsplanens aktualitet.

Konsekvenser för staten

Bättre förutsättningar skapas för Boverkets och länsstyrelsernas uppföljning av tillämpningen av plan- och bygglagen.

¹ Boverket (2010), "Boverkets uppsiktsrapport. Planering och byggande under 2009".

Konsekvenser för kommuner

2 kap. 7 §. Det åligger kommunerna att när de beslutat om översiktsplanens aktualitet översända beslutet till ett antal aktörer. Om varje kommun beslutar om översiktsplanens aktualitet en gång per mandatperiod, leder det till att 290 beslut behöver skickas ut vart fjärde år. Utifrån antagandet att varje utskickat beslut tar 0,5 timmar à 300 kronor per timme blir den genomsnittliga kostnaden per kommun 150 kronor vart fjärde år och den totala kostnaden för samtliga kommuner 43 500 kronor. Detta är en administration som tillkommer till kommunernas nuvarande rutiner. Sköts översändandet av beslutet via e-post beräknas kommunernas administrativa kostnad bli lägre.

2 kap 8 §. Paragrafen innebär en lättnad för kommunerna, med det är inte möjligt att bedöma dess omfattning.

Övriga konsekvenser

Paragraferna bedöms inte innebära några konsekvenser för företagen, enskilda, bostadsbyggandet, miljön eller EU-rätten.

6 kap. 1 § punkt 3 (lovplikt för väg- och järnvägstunnlar)

1 § I fråga om andra anläggningar än byggnader krävs det bygglov för nybyggnad av 3. tunnlar och berggrum som inte är avsedda för väg, järnväg, tunnelbana eller gruvdrift.

Problem- och alternativbeskrivning

Enligt gällande regler krävs bygglov för väg- och järnvägstunnlar, men däremot inte för tunnlar som är avsedda för tunnelbana eller gruvdrift. Bygglovprövningen av tunnlar tar främst sikte på planenligheten och på att byggnadsverk som placeras under markytan i skäligen omfattning ska utformas så att de inte försvårar användningen av marken ovanför. Prövningen av tunnlar handlar således om grundvattenförhållanden och risken för sättningar för bebyggelse och anläggningar ovanför tunneln.

Bygglovbefrielsen för tunnelbanan motiveras av att prövningen kräver specialkunskaper och att denna speciella kompetens saknas hos byggnadsnämnderna (prop. 1985/86:1 s. 686 och 687). Enligt PBL-propositionen finns det inte anledning att befara att tunnelbanan kommer att bli utförd på ett tekniskt bristfälligt sätt utan prövning av byggnadsnämnden. Kommunen förutsätts få fullständig kännedom om tunnelns sträckning utan att en formell bygglovplikt föreligger.

I september 2010 kom Transportinfrastrukturkommittén med sitt betänkande "Effektivare planering av vägar och järnvägar" (SOU 2010:57). Kommittén anser att det huvudsakliga argumentet för att bygglovbefria *tunnelbanetunnlar* – prövningen kräver specialkunskaper som byggnadsnämnden saknar – även gäller för *väg- och järnvägstunnlar*.

En viktig skillnad för planeringen av väg och järnväg jämfört med förhållandena när det nuvarande regelverket tillkom är att banlagen har trätt i kraft samt att väglagen och banlagen ändrats och utvecklats i samband

med miljöbalkens tillkomst. Det innebär att den fysiska planeringen av vägar och järnvägar har fått en bättre anknytning till annan samhällsplanering och miljölagstiftning. Planeringen bedrivs numera från ett tidigt skede öppet och i samverkan med andra aktörer. Kommunerna är viktiga och självklara samarbetspartners i denna planering och förutsätts vara tillräckligt informerade om de åtgärder som planeras.

Kommunerna har alltså genom både den kommunala planeringen och planeringen enligt väglagen och banlagen en god överblick och möjlighet att påverka lokalisering och utformning av väg- och järnvägstunnlar. Det gäller oberoende av om en formell bygglovplikt gäller eller inte. Enligt kommitténs bedömning tillför bygglovprövning av väg- och järnvägstunnlar inte något till processen som kan motivera den administration som prövningen innebär. Mot denna bakgrund föreslås att bygglovsplikten slopas för tunnlar för väg och järnväg.

Ett alternativ till förslaget är att ha kvar nuvarande regler, dvs. att tunnlar för väg och järnväg även fortsättningsvis blir bygglovpliktiga. Konsekvenserna av detta, jämfört med förslaget, är en ökad administrativ börda både för kommuner och företag.

Berörda aktörer

Kommuner och företag.

Konsekvenser för kommuner

Förslaget innebär en minskad arbetsbörda för kommuner avseende handläggning av bygglovansökningar och kommunala uppgifter enligt 10 kap. den nya plan- och bygglagen (2010:900) samt krav på kommunen som följer med denna handläggning, t.ex. 9 kap. 23-26 §§ i nya plan- och bygglagen (2010:900). Förslaget medför även minskad inkomst från inbetalda bygglovavgifter. Eftersom bygglovavgiften skiljer sig åt mellan kommunerna kommer den minskade inkomsten att variera.

Konsekvenser för företag

Krav på skriftlig ansökan och de underlag som krävs vid ansökan om bygglov samt de krav på byggherren som ställs i 10 kap. den nya plan- och bygglagen (2010:900) tas bort i fråga om nybyggnad och ändring av väg- och järnvägstunnlar, vilket innebär minskade administrativa och finansiella utgifter avseende bygglovansökningar.

De företag som berörs av förslaget är framförallt större bygg- och anläggningsföretag som är inriktade på större entreprenader i form av nybyggnad och ändring av väg- och järnvägstunnlar. Förslaget bedöms leda till en minskning av de administrativa kostnaderna i samband med bygglovsansökningar. Det innebär dessutom att de administrativa kostnader till följd av informationskraven kopplade till tekniskt samråd, kommunernas arbetsplatsbesök samt kontrollansvariga minskar i motsvarande utsträckning. Det är dock svårt att göra någon kvantitativ

bedömning av de exakta kostnaderna främst på grund av att det i dagsläget inte finns någon statistik över antalet företag som berörs av regleringen.

Förslaget innebär även att företagens finansiella kostnader kommer att minska med ett belopp som motsvarar avgiften för bygglov. Eftersom kommunernas bygglovsavgifter skiljer sig åt runt om i landet, är det i dagsläget svårt att uppskatta den totala kostnadsminskningen.

Förslaget bedöms inte ha någon påverkan på företagens konkurrensförhållanden. Möjligen kan det leda till att ett större antal små företag lättare kan få tillgång till den aktuella marknadsandelen genom att den totala kostnaden för väg- och järnvägstunnlar blir lägre.

Övriga konsekvenser

Förslaget bedöms inte innebära några konsekvenser för staten, enskilda, bostadsbyggandet, miljön eller EU-rätten.

6 kap. 3 § (lovplikt för skyltar och ljusanordningar)

3 § I områden som omfattas av en detaljplan krävs det bygglov för att sätta upp eller väsentligt ändra skyltar eller ljusanordningar med mycket stor omgivningspåverkan. Trots första stycket krävs det inte bygglov för

- 1. skyltar inomhus,*
- 2. vägmärken enligt vägmärkesförordningen (2007:90),*
- 3. ljusanordningar som en väghållare sätter upp eller ändrar för att belysa en väg, eller*
- 4. prydnadsbelysning av säsongskaraktär.*

Problem- och alternativbeskrivning

Enligt nuvarande bestämmelser i plan- och bygglagen ställs alltid krav på lov när skyltar och ljusanordningar sätts upp i ett område inom detaljplan. I förslaget till ny bestämmelse tydliggörs att endast skyltar och ljusanordningar i ett område inom detaljplan och som har en mycket stor omgivningspåverkan ska vara lovpliktiga. Dessutom görs några undantag även från detta krav. Avsikten är att justera bestämmelserna om lovplikt för skyltar och ljusanordningar så att krav på lov endast ställs när detta verkligen behövs.

Ett alternativ till förslaget är att ha kvar krav på bygglov när skyltar och ljusanordningar sätts upp inom ett detaljplanelagt område. Om den föreslagna regleringen inte kommer till stånd medför detta en ökad administrativ börda för kommuner, företag och enskilda. Den ökade risken för störningar som beskrivs under "Konsekvenser för enskilda" samt de befarade negativa konsekvenserna för miljön (se nedan) minskar om förslaget inte genomförs.

Berörda aktörer

Kommuner, företag, enskilda och miljön.

Konsekvenser för kommuner

Minskade krav på bygglov för skyltar och ljusanordningar medför lättnader för kommunerna då de inte behöver hantera bygglovsansökningar för dessa. Lättnaderna är sannolikt små i mindre kommuner. Större kommuner, som idag har flera ärenden som gäller skyltar, kommer dock att få större lättnader.

I befintliga tätorter och städer som är detaljplanelagda och som saknar bestämmelser om skyltar och ljusanordningar, innebär paragrafen att kommunen måste ändra detaljplaner om de önskar införa bestämmelser för när bygglov krävs (vad som är lämplig storlek) för skyltar och ljusanordningar.

Konsekvenser för företag

De föreslagna bestämmelserna medför lättnader för de företag som vill sätta upp eller ändra skyltar och ljusanordningar. Förändringen leder till en minskning av antalet bygglovsansökningar och därtill kopplade administrativa och finansiella kostnader. Det är dock svårt att kvantifiera den totala minskningen av företagens administrativa kostnader främst på grund av svårigheterna i att uppskatta den population som berörs av bestämmelsen. Någon samlad statistik avseende ansökningar från företagare om bygglov för skyltar och ljusanordningar finns inte att tillgå. Vidare kan noteras att rutiner kring kommunernas diarieföring varierar runt om i landet. Vissa kommuner kan redovisa antal ärenden som gäller ansökan om bygglov för skylt, medan andra inte kan få fram uppgiften om vilken åtgärd som bygglovet gäller på ett enkelt sätt. De som till övervägande del påverkas av bestämmelsen är sannolikt företag inom handels- och servicesektorn.

Förslaget innebär även att företagens finansiella kostnader kommer att minska med ett belopp som motsvarar avgiften för bygglov. Eftersom kommunernas bygglovsavgifter skiljer sig åt runt om i landet, är det svårt att kvantifiera den totala minskningen av de finansiella kostnaderna. Sammantaget bedöms såväl små enmansföretag som stora internationella företag påverkas positivt av bestämmelsen.

Förslaget bör inte ha någon påverkan på företagens konkurrensförhållanden. En indirekt konsekvens av förslaget blir att småföretagarnas konkurrensställning på marknaden eventuellt kan förbättras genom att det blir enklare och billigare att sätta upp skyltar och ljusanordningar jämfört med dagens reglering

Konsekvenser för enskilda

Minskade krav på bygglov för skyltar och ljusanordningar medför lättnader för dem som själv vill sätta upp eller ändra skyltar och ljusanordningar eller låter utföra detta.

Mot bakgrund av att det inte görs någon bedömning huruvida skylten/ljusanordningen medför störning innan skylten/ljusanordningen sätts

upp, finns det en ökad risk för störning för enskilda, t.ex. om anordningen är olämpligt placerad, fysiskt i vägen för transporter, medför minskad sikt, m.m.

Därutöver kan eventuellt tillgängligheten påverkas negativt.

Konsekvenser för miljön

Förslaget kan medföra konsekvenser för miljökvalitetsmålet God byggd miljö och då särskilt dess preciseringar om att den byggda miljön ska ge skönhetsupplevelser och trevnad, samt att det kulturella, historiska och arkitektoniska arvet hos bland annat byggnader, bebyggelsemiljöer och platser ska värnas och utvecklas.

Det är inte enbart stora skyltar och ljusanordningar som kan påverka miljön, även olämpligt placerade mindre skyltare eller flera skyltar tillsammans kan medföra oönskade konsekvenser. Ljusanordningar kan medföra ökad risk för ljusstörningar både utomhus och inomhus.

Denna risk kan dock kompenseras genom att kommunerna kan reglera bygglovsplikten i sina detaljplaner.

Övriga konsekvenser

Förslaget bedöms inte innebära några konsekvenser för staten, bostadsbyggandet eller EU-rätten.

6 kap. 5 § punkt 5 (anmälningsplikt brandskydd)

5 § För åtgärder som inte kräver bygglov, rivningslov eller marklov krävs det en anmälan vid

5. en sådan ändring av en byggnad som väsentligt påverkar brandskyddet i byggnaden.

Problem- och alternativbeskrivning

Enligt gällande lagstiftning är ändringar som berör brandskyddet varken bygglov- eller anmälningspliktiga. På grund av säkerhetsskäl och med stöd av Byggprocessutredningens förslag i betänkandet "Bygg – helt enkelt!" (SOU 2008:68) föreslås att ändringar av en byggnad som väsentligt påverkar brandskyddet i byggnaden ska vara anmälningspliktiga.

Ett alternativ till förslaget är att inte införa krav på bygganmälan för ändringar av en byggnad som väsentligt påverkar brandskyddet. Om den föreslagna regleringen inte kommer till stånd medför detta en minskad administrativ börda för kommuner, företag och enskilda. Det bedöms dock kunna bidra till försämrade brandsäkerhet.

Berörda aktörer

Kommuner, företag och enskilda.

Konsekvenser för kommuner

Antalet anmälningar kommer att öka eftersom detta är ett nytt krav. Förslaget innebär således en viss administrativ kostnadsökning för kommunerna eftersom det är kommunerna som behandlar anmälningarna. Det finns inget statistiskt underlag som visar omfattningen av antalet anmälningar eller vad kostnaderna är i dag. De totala kostnaderna är därför svåra att uppskatta. Men precis som gäller för bygglov kan kommunerna ta ut en avgift motsvarande kostnaden för handläggningen. Förslaget bedöms medföra en ökad brandsäkerhet.

Konsekvenser för företag

Alla företag som vidtar en ändringsåtgärd på en byggnad som inte kräver bygglov, rivningslov eller marklov, men som väsentligt kan påverka brandskyddet påverkas av bestämmelsen. Kravet på anmälan är nytt, vilket i praktiken bör leda till ett ökat antal anmälningar i samband med ändring av byggnader. Detta kan i sin tur medföra en viss ökning av företagets administrativa och finansiella kostnader i samband med anmälan. Det är dock svårt att uppskatta den totala administrativa kostnaden på grund av bristande underlag avseende omfattningen av sådana anmälningar. Sannolikt kommer ökningen av företagets administrativa kostnader vara marginell.

Vidare kommer de finansiella kostnaderna att öka med ett belopp som motsvarar avgifterna för kommunerna i samband med anmälningar. Bestämmelsen bör sannolikt leda till en ökad brandsäkerhet, vilket bedöms väga tyngre än den marginella kostnadsökningen som förslaget innebär. Bestämmelsen bedöms inte påverka företagets konkurrensförhållanden.

Konsekvenser för enskilda (byggherre)

Förslaget innebär en viss administrativ kostnadsökning avseende anmälningsavgift för det utökade ändamålet "åtgärder i byggnad som väsentligt påverkar brandskyddet".

Övriga konsekvenser

Förslaget innebär en ökad tillsyn och i vissa fall även kontroll av brandskyddet. Det kan noteras att brister i brandskyddet föreligger i viss utsträckning för närvarande, t.ex. vid genomföringar i brandcellsgräns.

Förslaget bedöms inte innebära några konsekvenser för staten, bostadsbyggandet, miljön eller EU-rätten.

6 kap. 5 § punkt 7 (nybyggnad eller väsentlig ändring av vindkraft)

5 § För åtgärder som inte kräver bygglov, rivningslov eller marklov krävs det en anmälan vid

7. nybyggnad eller väsentlig ändring av ett vindkraftverk.

Problem- och alternativbeskrivning

I dag krävs bygglov för väsentlig ändring av vissa vindkraftverk trots att ändringen prövas enligt miljöbalken. Förslaget innebär att inte bara nybyggnad utan också väsentlig ändring av sådana vindkraftverk som prövas enligt miljöbalken endast ska vara anmälningspliktiga. Vindkraftverk som inte är lovpliktiga enligt gällande bestämmelser omfattas inte av förändringen. Förslaget innebär således en regelförenkling.

Ett alternativ är att väsentliga ändringar av sådana vindkraftverk som prövas enligt miljöbalken även fortsättningsvis ska vara bygglovpliktiga. Detta skulle dock leda till en icke avsedd dubbelprövning av dessa vindkraftverk. Samtidigt skulle arbetsbördan för kommunen öka jämfört med förslaget eftersom hantering av bygglovansökningar är mer resurskrävande än hantering av anmälningar.

Berörda aktörer

Kommuner och företag.

Konsekvenser för kommuner

Förslaget innebär en administrativ kostnadsminskning för kommunerna eftersom bygglovkravet för ändring av dessa vindkraftverk slopas. Enligt förslaget ställs endast krav på anmälan vilket jämfört med bygglovansökan tar i anspråk mindre av kommunens resurser. Det finns inget statistiskt underlag som visar omfattningen av antalet bygglovansökningar i dag. De totala kostnadslättnaderna för kommunerna är därför svåra att uppskatta.

Konsekvenser för företag

Bestämmelsen påverkar de företag som vill göra en väsentlig ändring av vindkraftverk. De företag som berörs är huvudsakligen verksamma inom energisektorn. Storleken på företagen som berörs av bestämmelsen varierar mellan mindre vindkraftsföretag till stora internationella energibolag. Förslaget innebär en administrativ och finansiell lättnad vid väsentlig ändring av större vindkraftsanläggningar, eftersom kravet på bygglov ersätts med ett billigare och enklare förfarande. Det är dock svårt att göra en kvalificerad kvantifiering av de administrativa kostnaderna, eftersom det saknas statistiskt underlag kring antalet företag som kan påverkas av bestämmelsen.

Bestämmelsen bör inte ha någon påverkan på företagens konkurrensförhållanden. Möjligen kan det underlätta för mindre vindkraftsföretag att etablera sig på marknaden genom att förfarandet vid ändring av vindkraftverk samt kostnaderna i samband med detta blir något lägre. Förslaget bedöms sammantaget påverka näringslivet positivt.

Övriga konsekvenser

Förslaget bedöms inte innebära några konsekvenser för staten, enskilda, bostadsbyggandet, miljön eller EU-rätten.

Ett enklare och billigare förfarande vid nybyggnad och ändringar av vindkraftverk bidrar till utbyggnad av förnybara energikällor och ligger i linje med regeringens energipolitiska mål.

6 kap. 8 § (innehåll i ansökan om lov eller anmälan)

8 § En ansökan om lov eller en anmälan ska, utöver det som sägs i 9 kap. 21 § plan- och bygglagen (2010:900), innehålla uppgifter om

1. fastighetens beteckning,
2. byggherrens namn och adress,
3. den tidpunkt då byggnads- eller rivningsarbetena är avsedda att påbörjas, och
4. den föreslagna kontrollansvariges namn och adress, om det behövs en kontrollansvarig.

Problem- och alternativbeskrivning

I den nya plan- och bygglagen införs funktionen kontrollansvarig. Det motsvaras i stort sett av funktionen kvalitetsansvarig i nuvarande lagstiftning.

Enligt dagens system ska uppgifter som behövs för beslut om bygglov och anmälan bl.a. enligt punkterna 1-3 lämnas in. Det tillkommande förslaget avser punkten 4, dvs. att i ansökan ska förslag till kontrollansvarig anges. Om det behövs en kontrollansvarig ska det således framgå redan i ansökan om lov.

Syftet med att kontrollansvarig ska anges redan i lovansökan är att kommunen ska kunna fatta beslut om kontrollansvarig i bygglovet. Det bakomliggande syftet med detta är att söka påverka att kontrollansvarig kommer in så tidigt som möjligt i byggprojektet. Detta bedöms bidra till en förbättring av byggkvaliteten.

Ett alternativt förslag är att inte införa krav på att i ansökan om lov eller anmälan lämna uppgifter om den föreslagna kontrollansvarige. När det gäller lovansökan skulle detta dock underminera kommunernas möjlighet att enligt 9 kap. 21 § plan- och bygglagen (2010:900) kunna besluta om kontrollansvarig i lovet.

Berörda aktörer

Det är byggherren som anlitar och betalar för den kontrollansvarige och lämnar följaktligen förslag till byggnadsnämnden med uppgifter om en sådan.

Konsekvenser för företag

Förslaget innebär att företag i ett tidigare skede, än enligt gällande plan- och bygglag, måste lämna uppgifter om kontrollansvarig till byggnadsnämnden. Omfattningen av företagens administrativa kostnader som är kopplade till uppgiftslämnandet förblir oförändrad. Den enda skillnaden

blir att dessa kostnader tidigareläggs jämfört med dagens reglering. Syftet med detta är att den kontrollansvarige tidigare kan bistå byggherren med uppgifter i byggprojektet och kontakter med byggnadsnämnden m.m. Att den kontrollansvarige kommer in i ett tidigare skede i byggprojektet jämfört med i dag kan medföra en ökning av företagets kostnader för en längre kontraktstid. De positiva effekterna i form av bättre byggkvalitet, säkerhet, mindre risk för byggfel och därmed kostnadsbesparingar på sikt bedöms dock väga tyngre än den initiala kostnadsökningen som förslaget kan komma att innebära.

Konsekvenser för bostadsbyggandet

Förslaget bidrar till bättre byggkvalitet.

Övriga konsekvenser

Förslaget bedöms inte innebära några konsekvenser för staten, kommunerna, enskilda, miljön eller EU-rätten.

7 kap. 2 § (kontrollplan, kontrollansvariga och sakkunniga)

2 § När byggnadsnämnden prövar behovet av att en åtgärd eller ett byggnadsverk kontrolleras av någon som är sakkunnig enligt 10 kap. 8 § 2 plan- och bygglagen (2010:900) ska nämnden ta särskild hänsyn till den risk för allvarliga personskador som uppkommer om åtgärden eller byggnadsverket inte uppfyller föreskrivna krav.

Problem- och alternativbeskrivning

På senare tid har risker för allvarliga personskador i samband med brister i efterlevnaden av regelverken uppmärksammas. Icke minst har detta aktualiserats av takrasen vintern 2009/2010 där det rapporterades att två personer har avlidit p.g.a. takras och ett fåtal har skadats (MSB och Arbetsmiljöverket). Ett flertal personer har utsatts för risk för skada och dödsfall eftersom flera stora byggnader där människor vistas ofta har rasat, t.ex. mathallar, idrottsanläggningar och ridhus.

Skrivningarna i 7 kap 2§ är avsedda att säkerställa att byggnadsnämnden är observant på hur byggherren avser genomföra egenkontrollen och därvid noga bedömer behovet av att kompletterande kontroll utförs av personcertifierad sakkunnig när byggåtgärder vidtas som kan medföra risk för allvarliga personskador. Sådana allvarliga risker kan uppstå vid brister i fråga om byggnaders bärighet, brand m.m.

Ett alternativ till förslaget är att inte införa att byggnadsnämnden ska ta särskild hänsyn till risk för allvarliga personskador. Om den föreslagna regleringen inte kommer till stånd ökar risken för allvarliga person- och egendomsskador samtidigt som det innebär en kostnadsminskning för byggherren som troligtvis inte kommer att anlita en sakkunnig i lika stor utsträckning. Om allvarliga skador inträffar kan den kortsiktiga kostnadsminskning leda till omfattande personskador och skador på egendom.

Berörda aktörer

Direkt berörs byggherrar, som låter utföra en åtgärd som kan medföra risk för allvarliga personskador, och kommunen via dess byggnadsnämnd som i kontrollplanen, i stället för byggherrens egenkontroll, kan föreskriva om att kontroll ska ske av sakkunnig. Även sakkunniga med den särskilda sakkunskapen berörs direkt genom att deras tjänster kommer att efterfrågas.

Konsekvenser för företag

Bestämmelsen kan aktualiseras vid större byggprojekt av skolor, idrottsanläggningar, köpcentra, m.m., då byggherrens egenkontroll inte bedöms räcka till. Konsekvenserna av att byggnadsnämnden ska ta särskild hänsyn till risk för allvarliga personskador kan bli att byggherren måste anlita en sakkunnig, vilket kan leda till extra kostnader för byggherren. Samtidigt bedöms förslaget innebära färre person- och egendomsskador samt mindre produktionsbortfall. Det är dock svårt att göra en kvalificerad kvantitativ uppskattning av de totala kostnaderna för företagen, eftersom antalet byggprojekt där byggherrens egenkontroll måste kompletteras med kontroll av personcertifierad sakkunnig är svårbedömd. Förslaget bedöms inte ha någon påverkan på företagets konkurrensförhållanden.

Övriga konsekvenser

Indirekt berörs den breda allmänheten genom att byggnader, företrädesvis stora, blir säkrare att vistas i.

Förslaget bedöms inte innebära några konsekvenser för staten, enskilda, bostadsbyggandet, miljön eller EU-rätten.

7 kap. 5 § (kontrollplan, kontrollansvariga och sakkunniga)

5 § En kontrollansvarig krävs inte för

- 1. en åtgärd som inte kräver lov eller anmälan,*
- 2. nybyggnad eller väsentlig ändring av en anläggning som avses i*
 - a) 6 kap. 1 § första stycket 4, om anläggningen är liten och endast avsedd för en fastighets behov,*
 - b) 6 kap. 1 § första stycket 6, om vindturbinens diameter är mindre än tre meter, eller*
 - c) 6 kap. 1 § första stycket 7, 8 eller 9,*
- 3. en sådan ändring av en byggnad som anges i 9 kap. 2 § 3 c plan- och bygglagen (2010:900),*
- 4. en åtgärd avseende en skylt eller ljusanordning,*
- 5. en åtgärd som kräver rivningslov efter beslut i detaljplan eller områdesbestämmelser, eller*
- 6. en åtgärd som kräver marklov enligt 9 kap. 11–13 §§ plan- och bygglagen, om åtgärden är liten. (16 kap. 10 §)*

Problem- och alternativbeskrivning

I den nya plan- och bygglagen införs funktionen kontrollansvarig. Det motsvaras i stort sett av funktionen kvalitetsansvarig i nuvarande lagstiftning.

I förordningsförslagets 7 kap. 5 § talas om när kontrollansvarig *inte* krävs. I förhållande till gällande lagstiftning leder förslaget till förändringar enligt nedanstående uppräknig:

2a. Gäller fasta cisterner. Idag krävs kvalitetsansvarig.

2b. Gäller vindkraftverk. Idag krävs kvalitetsansvarig för vindkraftverk. Enligt förslaget görs undantag för mindre vindkraftverk. Bygglov krävs inte för vissa vindkraftverk. Ändring betr. bygglov gjordes den 1 aug 2009, SFS 2009:651.

2c. Gäller murar och plank, p-platser utomhus och begravningsplatser. Idag krävs kvalitetsansvarig.

5. Åtgärd som kräver rivningslov. Idag krävs kvalitetsansvarig för sådana rivningar som ska följa en rivningsplan. I praktiken vill byggnadsnämnden ofta ha in en rivningsplan.

Ett alternativ till förslaget är att bibehålla krav på kontrollansvarig i nämnda avseende. Om den föreslagna regleringen inte kommer till stånd medför detta högre kostnader för företag (byggföretag). En bedömning är att befrielse från kontrollansvarig skulle kunna bidra till sämre utförande av byggprojekt.

Berörda aktörer

Kommuner och företag.

Konsekvenser för företag

De byggherrar som uppför eller låter uppföra byggnadsverk och som faller under de ovan redovisade punkterna 2a, 2b, 2c samt 5 får en administrativ och finansiell lättnad genom att någon kontrollansvarig inte behöver utses. Det är dock svårt att göra en kvalificerad kvantitativ bedömning av de totala kostnaderna, eftersom antalet berörda företag är svårbedömt. Förslaget bedöms inte ha någon påverkan på företagets konkurrensförhållanden. Förslaget bör sammantaget medföra positiva effekter för näringslivet.

Övriga konsekvenser

Förslaget bedöms inte innebära några konsekvenser för staten, kommuner, enskilda, bostadsbyggandet, miljön eller EU-rätten.

8 kap. 4 § (marknadskontroll)

4 § Boverket ska i egenskap av marknadskontrollmyndighet enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning

(EEG) nr 339/93 utöva marknadskontroll över byggprodukter som omfattas av
 1. rådets direktiv 89/106/EEG av den 21 december 1988 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om byggprodukter,
 2. rådets direktiv 92/42/EEG av den 21 maj 1992 om effektivitetskrav för nya värmepannor som eldas med flytande eller gasformigt bränsle,
 3. Europaparlamentets och rådets direktiv 95/16/EEG av den 29 juni 1995 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om hissar, och
 4. och Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/9/EG av den 20 mars 2000 om linbaneanläggningar för persontransport.

Problem- och alternativbeskrivning

Bestämmelsen om marknadskontroll gäller för närvarande och har endast omformulerats med anledning av EU-förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluförande av produkter.

Berörda aktörer

Boverket.

Konsekvenser för staten

Förordning (EG) nr 765/2008, som gäller från och med 2010-01-01, ställer krav bl.a. på att medlemsstaterna ska utpeka de myndigheter som ska utöva marknadskontroll och tilldela dem tillräckliga resurser för att kunna utföra sina uppgifter. Krav ställs också på myndigheternas samarbete med ekonomiska aktörer och på samarbete mellan myndigheterna, såväl nationellt som inom EU.

Boverket arbetar redan i enlighet med ovan nämnda förordning.

Övriga konsekvenser

Förslaget bedöms inte innebära några konsekvenser för kommuner, företag, enskilda, bostadsbyggandet, miljön eller EU-rätten.

8 kap. 9 § (uppföljning och utvärdering av tillsynsverksamhet)

9 § En tillsynsmyndighet ska regelbundet följa upp och utvärdera tillsynsverksamheten.

Problem- och alternativbeskrivning

I propositionen ”En enklare plan- och bygglag” slår regeringen fast att tillsynen behöver stärkas och uppgifts- och ansvarsfördelningen förtydligas.

I gällande lagstiftning finns ingen definition eller beskrivning av vad som förväntas av myndigheterna när de ska utföra sin tillsyn. Detta har lett till att tillsynsprocessen i landets kommuner och länsstyrelser ser olika ut och fungerar olika väl. Avsikten är att förtydliga tillsynsuppgifterna och ansvaret i förslaget till förordning.

För att kunna förbättra tillsynsverksamheten är det viktigt att tillsynsmyndigheterna regelbundet följer upp och utvärderar verksamheten.

Förslagen till bestämmelser om planering, samordning och uppföljning samt om tillsynsvägledning motsvarar i huvudsak de som finns på miljöområdet.

Ett alternativ till förslaget är att inte införa krav på uppföljning och utvärdering av tillsynsverksamheten. Om den föreslagna regleringen inte kommer till stånd kan detta leda till att önskvärda förbättringar av myndigheternas tillsynsverksamhet uteblir.

Berörda aktörer

Boverket, länsstyrelserna och kommunerna.

Konsekvenser för staten

Förslaget innebär att tillsynsmyndigheten får bättre översikt och kontroll över sin tillsynsverksamhet, dess resultat och behov av utveckling. Därmed kan tillsynsverksamheten successivt förbättras.

Det skapas samtidigt bättre möjlighet för Boverket att följa utvecklingen i landet och att utveckla en adekvat tillsynsvägledning.

Omfattningen av tillsynsmyndigheternas arbete med att följa upp och utvärdera tillsynen är inte utredd.

Konsekvenser för kommuner

Förslaget innebär att tillsynsmyndigheten får bättre överblick över sin tillsynsverksamhet, dess resultat och behov av utveckling. Därmed kan tillsynsverksamheten successivt förbättras.

Utifrån det ansvar som kommunen har enligt nuvarande 10 kap. plan- och bygglagen bör förslagets krav på uppföljning och utvärdering av verksamheten inte innebära någon betydande förändring i arbetsbelastning för kommunen.

Övriga konsekvenser

Förslaget bedöms inte innebära några konsekvenser för företag, enskilda, bostadsbyggandet, miljön eller EU-rätten.

8 kap. 10 § (information till tillsynsvägledande myndighet)

10 § En tillsynsmyndighet ska på begäran lämna den information som en tillsynsvägledande myndighet behöver för sin tillsynsvägledning.

Problem- och alternativbeskrivning

En tillsynsmyndighet ska på begäran lämna den information som en tillsynsvägledande myndighet behöver för sin tillsynsvägledning. Detta innebär bl.a. att byggnadsnämnden regelbundet ska följa upp och

utvärdera sin tillsynsverksamhet samt återrapportera resultatet till länsstyrelsen.

Detta förslag är en förutsättning för utvecklingen av en adekvat och enhetlig tillsyn.

Ett alternativ till förslaget är att inte införa krav på att en tillsynsmyndighet på begäran ska lämna information till den tillsynsvägladande myndigheten. Om den föreslagna regleringen inte kommer till stånd försämras möjligheterna för Boverket och länsstyrelserna att ta fram bra underlag för tillsynsvägledningarna.

Berörda aktörer

Länsstyrelserna och kommunerna.

Konsekvenser för staten

I dagsläget rapporterar länsstyrelserna till Boverket genom att besvara Boverkets årliga plan- och byggenkät. Detta underlag ligger sedan till grund för Boverkets årliga uppsiktsrapport som sammanfattar iakttagelser, analyser och förslag från Boverkets och länsstyrelsernas arbete med uppsikt och tillsyn enligt plan- och bygglagen.

Förslaget kommer sannolikt innebära en viss ökad arbetsbörda för länsstyrelserna. På längre sikt kommer den samlade informationen att kunna ge Boverket bättre underlag för tillsynsvägledningar.

Konsekvenser för kommuner

Konsekvenserna för kommunerna beror på den tillsynsvägladande myndighetens rutiner och vilken information som den tillsynsvägladande myndigheten kommer att kräva. Det är idag inte möjligt att ha någon uppfattning om detta. Förslaget kommer sannolikt att innebära en viss ökad arbetsbörda för kommunerna. På längre sikt kommer den samlade informationen att kunna ge länsstyrelserna bättre underlag för tillsynsvägledningar.

Övriga konsekvenser

Förslaget bedöms inte innebära några konsekvenser för företag, enskilda, bostadsbyggandet, miljön eller EU-rätten.

8 kap. 14-18 §§ (bestämmelser om tillsynsvägledning)

Problem- och alternativbeskrivning

Länsstyrelsens tillsyn och Boverkets uppsikt över plan- och byggfrågor regleras i dag i 1 kap. 8 § plan- och bygglagen. I gällande lagstiftning finns ingen preciserad definition av begreppen tillsyn och uppsikt utan

begreppens innebörd och innehåll har utvecklats i den praktiska tillämpningen.

I propositionen "En enklare plan- och bygglag" föreslår regeringen att Boverkets uppsiktsansvar utgår och att tillsynsbegreppen definieras för att stämma överens med regeringens skrivelse "En tydlig, rättssäker och effektiv tillsyn" (skr. 2009/10:79). I skrivelsen framgår att tillsynsvägledning innebär att ge stöd och råd till tillsynsmyndigheterna samt att utvärdera och följa upp tillsyn.

Boverkets tidigare uppsiktsansvar ersätts dels av tillsynsvägledning som regleras i plan- och byggförordningen, dels av uppföljning av tillämpningen av plan- och bygglagen som regleras i Boverkets instruktion 3 § punkt 6 samt i Boverkets regleringsbrev.

Länsstyrelsens tillsynsvägledning regleras även den i förordningen medan länsstyrelsens arbete med uppföljning av tillämpningen av plan- och bygglagen regleras i länsstyrelsernas regleringsbrev.

Bestämmelserna om tillsynsvägledning motsvarar i huvudsak de som finns på miljöområdet. En överensstämmelse av regleringsnivån i plan- och bygglagen och miljöbalken underlättar samordningen av planläggning och prövning enligt de båda lagarna.

Ett alternativ till förslaget är att inte införa bestämmelser om tillsynsvägledning. Om den föreslagna regleringen inte genomförs kommer den önskvärda förstärkningen och förtydligandet av tillsynsuppgifterna troligtvis att utebli. Vidare kommer Boverkets och länsstyrelsernas arbetsbörda att i viss mån minska.

Berörda aktörer

Boverket, länsstyrelserna och kommunerna.

Konsekvenser för staten

Länsstyrelsens tillsynsvägledning till byggnadsnämnderna innebär sannolikt en viss ökad arbetsbörda för länsstyrelserna, även om deras tillsynsansvar över plan- och byggfrågor även finns reglerat i gällande lagstiftning.

Konsekvenser för kommuner

Förslaget innebär att kommunerna kommer att få bättre stöd och råd för hur de bör bedriva sin tillsynsverksamhet. Därmed kan tillsynsverksamheten successivt förbättras. De föreslagna bestämmelserna om tillsynsvägledning bör inte innebära någon betydande förändring i arbetsbelastning för kommunen.

Övriga konsekvenser

Förslaget bedöms inte innebära några konsekvenser för kommuner, företag, enskilda, bostadsbyggandet, miljön eller EU-rätten.

9 kap. 5-51 §§ (byggsanktionsavgifter)

Problem- och alternativbeskrivning

Byggsanktionsavgifter ersätter gällande bestämmelser där tre olika sanktionsavgifter kan tas ut – byggnadsavgift, tilläggsavgift och särskild avgift. Det har länge funnits ett behov av att utreda sanktionsavgiftssystemets effektivitet och behovet av förändringar. Många kommuner uppfattar det nuvarande systemet som svårt att överblicka med olika avgifter och olika mottagare. Enligt gällande regler tillfaller byggnadsavgift och särskild avgift kommunen, medan tilläggsavgiften tillfaller staten.

För att lagstiftningen ska kunna uppfylla grundläggande rättssäkerhetskrav krävs att sanktionssystemet är förutsägbart. Ett sådant system kan åstadkommas endast om det är relativt enkelt att avgöra vilket belopp som gäller vid varje enskilt tillfälle. Enligt regeringens bedömning bör det finnas flera olika avgiftsnivåer, bl.a. beroende på överträdelsens allvar och projektets komplexitet.

Förslaget till storlek på byggsanktionsavgifterna baseras på en genomgång av vilka sanktionsbelopp som kommunerna har tagit ut enligt gällande avgiftssystem. Utifrån den nivå föreslås sanktionsavgifterna för respektive överträdelse höjas något, som en anpassning till den allmänna kostnadsnivån och i syfte att uppnå en bättre efterlevnad av bestämmelserna. Avgifterna föreslås kopplas till prisbasbeloppet för att få automatiska höjningar i enlighet med index.

Ett alternativ är att ha kvar nuvarande något lägre avgiftsnivåer för byggsanktioner.

Berörda aktörer

Kommunerna, företagen och enskilda.

Konsekvenser för kommuner

Det nya mer enhetliga och förutsägbara sanktionssystemet bör underlätta och förenkla kommunernas handläggning av sanktionsavgifter.

Konsekvenser för företag

Det nya enhetliga sanktionssystemet medför att transparensen och rättssäkerheten ökar, vilket bedöms påverka företagen positivt.

De nya sanktionsavgifterna kan också innebära en ökning av företagens finansiella kostnader, eftersom sanktionsavgifterna föreslås höjas något. Antalet företag som påverkas är begränsat, då byggsanktioner aktualiseras endast vid överträdelser av gällande rätt. Det är dock i dagsläget för tidigt att göra en kvalificerad kvantitativ bedömning av omfattningen av sådana avgifter.

Enligt gällande bestämmelser ska byggnadsavgiften bestämmas till ett belopp som motsvarar fyra gånger bygglovsavgiften. Bygglovsavgiften får tas ut med högst det belopp som motsvarar kommunens genomsnittliga kostnad för åtgärderna. Grunderna för beräkning av avgifterna ska anges i en taxa som beslutas av kommunfullmäktige. Detta innebär att bygglovsavgifterna – och därmed även byggnadsavgifterna – skiljer sig åt mellan landets kommuner. En av fördelarna med det nya förslaget om byggsanktionsavgifter är att sanktionsavgifterna inte är kopplade till bygglovsavgifterna.

Det är mot denna bakgrund inte möjligt att bedöma hur nivåerna på de föreslagna byggsanktionsavgifterna, i förhållande till nuvarande sanktionsavgifter, kommer att drabba företagen. Förslaget bedöms dock sammantaget påverka företagen positivt genom att alla företag behandlas likvärdigt, vilket bidrar till en effektiv konkurrens på marknaden.

De administrativa kostnaderna hänförliga till byggsanktionsavgifterna ingår inte i standardkostnadsmodellen och inte heller i denna konsekvensanalys, eftersom definitionen av de administrativa kostnader endast inkluderar den tid som används då kraven i lagen följs.

Konsekvenser för enskilda (byggherrar)

För byggherren kan även utförliga uppgifter om åtgärder och byggsanktionsavgifter kopplade till dessa ha en förebyggande effekt. Risken för att drabbas av sanktionsavgifter får byggherren att tänka efter på förhand och vidta åtgärder för att förhindra överträdelser.

Övriga konsekvenser

En fördel med att överträdelser och därmed sanktionsavgifter nu differentieras och preciseras i förordningen är att vi får ett enhetligt system över hela landet. Samma överträdelse, oberoende var i landet den sker, leder till samma påföljd.

Det nya sanktionssystemet bör leda till en ökad vilja att följa de nya bestämmelserna på plan- och byggområdet. Om denna ökade vilja är försvarbar utifrån en samhällsekonomisk synvinkel förbättras även den samhällsekonomiska effektiviteten, dvs. samhällets knappa resurser utnyttjas på ett effektivare sätt.

Förslaget bedöms inte innebära några konsekvenser för bostadsbyggandet, miljön eller EU-rätten.